

ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР
УНИВЕРСИТЕТІ

ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА
ТУРАЛЫ

ЕРЕЖЕ

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	2
2	Электрондық кітапхананың мақсаттары, міндеттері мен функциялары	3
3	Электрондық кітапхананың құрамы, көздері және қалыптастыру тәртібі	4
4	Ақпаратқа қол жеткізуді ұйымдастыру	5
5	Электрондық кітапхананы қалыптастыру үшін жауапкершілік	6
6	Қорытынды ережелер	6
	А қосымшасы қабылдау актісі	7

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1-нұсқа: 31.10.2022
	ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	2-бет

1 ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1 Осы электрондық кітапхана туралы ереже (бұдан әрі-Ереже) Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Мәдениет комитетінің «Қазақ ұлттық өнер университеті» республикалық мемлекеттік мекемесінің (бұдан әрі-Университет) электрондық кітапханасына қолжетімділікті қалыптастыру көзін, тәртібін және ұйымдастыруды айқындайды.

1.2 Ереже мынадай нормативтік-құқықтық құжаттарға сәйкес әзірленді:

- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» заңына;
- Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 24 қарашадағы № 418-V «Ақпараттандыру туралы» заңына;
- Қазақстан Республикасының 1996 жылғы 10 маусымдағы № 6-I «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» заңына;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 19 қаңтардағы № 44 бұйрығымен бекітілген мемлекеттік білім беру ұйымдары кітапханаларының қорын қалыптастыру, пайдалану және сақтау жөніндегі ережесіне сәйкес бекітілген.

1.3 Университеттің электрондық кітапханасы (ЭК) – бұл деректер желілері арқылы пайдаланушыға ыңғайлы түрде қолжетімді электрондық құжаттар жинағын жинауға, сақтауға және тиімді пайдалануға мүмкіндік беретін электрондық ресурстар жүйесі.

1.4 ЭК Университет кітапханасының бөлігі болып табылады және сақтау және қоғамдық пайдалану мақсатында уақыт пен кеңістікте беруге арналған мәтіндер, дыбыстық жазбалар, бейнежазбалар, кескіндер түріндегі ақпараттың электрондық массивтерінің кешені болып табылады.

1.5 Университеттің ЭК ақпараттық ресурстың білім беру және ғылыми желілердің және ұлттық ақпараттық ресурстың құрамдас бөлігі ретінде қарастырылады.

1.6 Университеттің ЭК қазіргі заманғы ақпараттық және кітапханалық технологиялар құралдарының көмегімен ішкі пайдаланушылар (білім алушылар, профессорлық-оқытушылық құрам, Университет қызметкерлері), сондай-ақ сыртқы пайдаланушылар пайдалана алатын электрондық білім беру ресурстарын құруға бағытталған.

1.7 Университеттің ЭК құру және дамыту ақпараттық – кітапханалық қызмет көрсетуді жетілдіруге, кітапхана қорларын жинақтаудың жаңа нысандары мен әдістерін енгізуге бағытталған ақпараттық-кітапханалық қызметті дамыту бағдарламасының құрамдас бөлігі болып табылады.

1.8 ЭК дамыту, ең алдымен, Университет кітапханасы жинағының бір бөлігін электронды түрде қалыптастыруды, оны жергілікті және қашықтағы пайдаланушыларға ұйымдастыруды және қызмет көрсетуді білдіреді.

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1-нұсқа: 31.10.2022
	ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	3-бет

2 ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНАНЫҢ МАҚСАТТАРЫ, МІНДЕТТЕРІ МЕН ФУНКЦИЯЛАРЫ

2.1 Университеттің ЭК қалыптастыру және пайдалану мақсаттары:

- Университеттің білім беру бағдарламаларын іске асыруға қойылатын талаптарға сәйкес білім беру процесін ақпараттық қамтамасыз ету;
- Университеттің ғылыми – зерттеу, шығармашылық және тәрбие жұмысы үшін қосымша мүмкіндіктерді қамтамасыз ету;
- Университеттің білім алушылары мен қызметкерлерінің барлық контингентінің кітапхана қорына қолжетімділігін қамтамасыз ету;
- толық мәтінді электрондық құжаттарға қолжетімділікті қамтамасыз ету.

2.2 Электрондық кітапхана келесі міндеттерді шешеді:

- 1) білім беру - Университетте іске асырылатын бағыттар мен мамандықтар бейіні бойынша оқу және ғылыми материал ұсыну арқылы білім беру процесін қолдау;
- 2) қор құраушы - Университет кітапханасының қоры электрондық түрдегі құжаттармен толықтырылады және баспа басылымдарының қорын толықтырады;
- 3) анықтамалық - сілтемелердің икемді жүйесін пайдалана отырып, көп аспектілі іздеуді жүргізуге және белгілі бір түрдегі құжаттарда көрсетілген дәйекті мәліметтерді алуға мүмкіндік беретін.

2.3 ЭК келесі функцияларды орындайды:

- ақпаратқа цифрлық нысанда қол жеткізуді қалыптастырады, сақтайды және ұйымдастырады;
- үлкен көлемде біркелкі ұйымдастырылған гетерогенді ақпаратты жедел іздеуге мүмкіндік береді;
- пайдаланушыларға кітапханалық және ақпараттық қызмет көрсетудің жаңа нысандарын іске асырады;
- ЭК құрайтын құжаттардың электрондық жинақтарына қол жеткізудің бірыңғай интерфейсін қамтамасыз етеді;
- құжаттарды электрондық жеткізу қызметінің жұмыс істеуін қамтамасыз етеді;
- пайдаланушыларға гетерогенді электрондық ресурстарға қол жеткізуге мүмкіндік береді;
- кітапханада бар құжаттарға шектеулі мөлшерде қол жеткізуді қамтамасыз етеді;
- пайдаланушыларға қажетті ақпараттық көздерді ұсыну жеделдігін арттырады;

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1-нұсқа: 31.10.2022
	ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	4-бет

- ғылыми зерттеулерді ақпаратпен қамтамасыз етудің деңгейі мен жеделдігін арттырады;
- білім алушылардың алынған ақпаратқа қызығушылығын арттырады, бұл олардың оқу үдерісіндегі белсенділігіне оң әсер етеді;
- электрондық ақпараттық ресурстарды белсенді пайдалану арқылы Университетте оқыту мен оқудың сапасын арттырады;
- техникалық оқылатын көшірмелерді пайдалану арқылы кітапхана қорының шексіз сақталуын қамтамасыз етеді.

3 ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНАНЫҢ ҚҰРАМЫ, КӨЗДЕРІ ЖӘНЕ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТӘРТІБІ

3.1 ЭК мазмұны бойынша әмбебап болып табылады және құжаттардың әртүрлі түрлерін қамтиды.

3.2 Ақпаратты ұсыну түрлері бойынша ЭК мынадай электрондық құжаттарды қамтиды:

- баспа басылымдарының электрондық аналогтары;
- музыкалық басылымдар;
- Университет оқытушылары әзірлеген электрондық ғылыми және оқу-әдістемелік басылымдар;
- дербес электрондық басылымдар;
- электрондық басылымдарға қойылатын талаптарға жауап беретін мәліметтер базасы.

3.3 ЭК қалыптастыру көздері:

- Университет оқытушылары мен қызметкерлерінің ғылыми және оқу-әдістемелік басылымдарының электрондық нұсқалары;
- университет қорларынан жоғары сұранысқа ие құжаттарды цифрландыру;
- электрондық деректерді беру құралдарында электрондық басылымдарды сатып алу (ДК дискілер және т.б.) және шарттық негізде дерекқорларды пайдалану;
- сыртқы желілерден (интернет және т.б.) электрондық деректерді алу;
- ЭК қорына авторлар дербес ұсынған өзге де электрондық құжаттар;
- құжаттарды электрондық жеткізу жүйесінің жұмыс істеуі үшін құрылған кітапханадағы баспа басылымдарының аналогтары;
- авторлық құқық нормаларын сақтай отырып, сирек және тозығы жеткен басылымдардың көшірмелері.

3.4 ЭК қорын қалыптастыру тәртібі:

- сыртқы көздерден сатып алынатын электрондық басылымдарды іріктеуді кітапхананың кітапхана процестерін автоматтандыру бөлімі шарттар жасасу негізінде жүзеге асырады;

 КАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1-нұсқа: 31.10.2022
	ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	5-бет

- электрондық жинақтардың жобалары мен сканерлеуге арналған құжаттар тізімі жыл сайын электрондық ресурстарға сұранысты зерделеу негізінде жасалады және кітапхана басшысымен бекітіледі;
- қызмет көрсету бөлімі жыл сайын оларды пайдалану тиімділігін зерделеу негізінде ЭК - да сканерлеу және ұсыну үшін ғылыми және оқу-әдістемелік басылымдардың тізімдерін ұсынады.

3.5 Баспа басылымының және/немесе электрондық басылымның электрондық аналогының авторы ЭК-ға берген кезде белгіленген үлгідегі «Қабылдау актісі» екі данада жасалады, оны кітапхана басшысы куәландырады (А қосымшасы). Актінің бірінші данасы авторға беріледі, екіншісі-кітапханада ЭК қалыптастыру бөлімінде сақталады.

3.6 Мәтіндік басылымды Word-тан аударылған PDF форматында беру ұсынылады. Сканерленген басылым беттерін беру кезінде мәтін мен сызбалар анық, оқуға оңай болуы керек.

3.7 Кітапхана электрондық басылымды «Қабылдау актісіне» қол қойылған сәттен бастап бір айдан кешіктірмей ЭК-да жариялауға міндеттенеді.

4 АҚПАРАТҚА ҚОЛ ЖЕТКІЗУДІ ҰЙЫМДАСТЫРУ

4.1 ЭК-ға қол жеткізуді ұйымдастыру ақпараттың ашықтығы мен қолжетімділігі қағидаларына негізделеді. ЭК Университеттің білім алушылары мен қызметкерлері болып табылатын барлық пайдаланушылар үшін қолжетімді және ашық.

4.2 Пайдаланушылардың ЭК-ға кіруі жеке пароль арқылы жүзеге асырылады, оны кітапханада алуға болады.

4.3 Үшінші тарап ұйымдарының қызметкерлері болып табылатын пайдаланушылардың ЭК-ға қол жеткізуі Университет ректорының рұқсатымен ғана мүмкін болады.

4.4 ЭК қоры электрондық каталогта көрсетіледі, ол құжаттың болуы мен орналасқан жері туралы ақпаратты алудың толықтығы мен жеделдігін, сондай-ақ мәтіндік немесе онлайн ресурстардың мазмұнына тікелей қол жеткізуді қамтамасыз етеді;

4.5 Құжаттың электрондық нұсқасын алу үшін тапсырыс бланкісін толтыру қажет, онда: пайдаланушының аты-жөні, мамандығы, дереккөздің атауы, басылым беттері, e-mail, телефон нөмірі, тапсырыс күні көрсетіледі.

4.6 Тапсырыс пайдаланушыға электрондық пошта, WhatsApp және т.б. сияқты деректер құралдары арқылы жеткізілуі мүмкін.

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1-нұсқа: 31.10.2022
	ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	6-бет

5 ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

5.1 Кітапхана басшысы ЭК құру процесіне қатысатын Университеттің барлық құрылымдық бөлімшелерімен кітапхана қызметін үйлестіруге және Университеттің ЭК қалыптастыру жөніндегі қызметті ұйымдастыруға жауапты болады.

5.2 Автоматтандыру бөлімінің басшысының міндеті:

- Университеттің ЭК қалыптастыру бойынша процестерін орындау (құжаттарды цифрландыру, орналастыру, есепке алуды жүргізу, Университеттің ЭК қалыптастыру жөніндегі қызметі туралы есептілікті дайындау);
- университеттің ЭК құжаттарын каталогтау және кітапхананың электрондық каталогында ақпаратты көрсету;
- Университет сатып алатын мәліметтер базасы туралы ақпараттандыру;
- пайдаланушыларға мәліметтер базасымен жұмыс істеу дағдыларын үйрету;
- университеттің ЭК пайдалану жөніндегі қызметі туралы есептілікті дайындау;
- құжаттарды цифрландыру процестерін бағдарламалық қамтамасыз ету;
- Университеттің ЭК негізгі массивінде цифрланған құжаттарды орналастыру;
- пайдаланушылардың Университеттің ЭК-на кіру нүктелерін ұйымдастыру;
- кітапхана сайтында Университеттің ЭК каталогын өзектендіру;
- пайдаланушылардың Университеттің ЭК-на қол жеткізуін қамтамасыз ету.

6 ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

6.1 Осы Ереже бекітілген күннен бастап күшіне енеді және жаңасымен ауыстырылғанға дейін қолданыста болады.

6.2 Университет бөлімшелерінің ұсыныстары негізінде ғылыми кеңес Ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізе алады.

 ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР УНИВЕРСИТЕТІ	«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ	1-нұсқа: 31.10.2022
	ЭЛЕКТРОНДЫҚ КІТАПХАНА ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ	7-бет

А қосымшасы

«Қазақ ұлттық өнер университеті» РММ

Қабылдау актісі № _____

« _____ » _____ 20 _____ ж. осы акт жасалды
 университеттің ақпараттық-кітапханалық жүйесін автоматтандыру бөлімінің
 қызметкері ретінде

_____ (ТАӘ)
 _____ данасын қабылдадым

_____ (Электрондық басылым авторының аты-жөні, факультеті, кафедрасы)

университеттің электрондық кітапханасында ұсыну үшін (атап өту қажет):

- баспа басылымының электрондық аналогы
- жеке электрондық басылым
- электрондық басылымдарға қойылатын талаптарға жауап беретін мәліметтер базасы

_____ (басылымның атауы)

Электрондық басылымды автор кітапханаға төмендегі нысанда ұсынады (қажеттісінің астын сызу):

- PDF форматында
- беттері сканерленген
- тағы басқа

Кітапхана ұсынылған басылымды университеттің электрондық кітапханасында оны кітапханаға берген сәттен бастап бір айдан кешіктірмей жариялауға міндеттенеді.

Ақпараттық-кітапханалық
 қызметінің басшысы

Г.Б. Исаканова

Автоматтандыру бөлімінің басшысы

С.А. Муқанова

Басылымның авторы

ТАӘ